

Beslut

Datum
2017-06-12

Dnr (anges vid skriftväxling)
511-2030-2017

Dossiénr
NVR2046653

Beslut för bildande av naturreservatet Sveduberget

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Sveduberget
NVR-id: 2046653
Kommun: Härjedalen
Län: Jämtland
Väggkarta: 145 Sveg
Lägesbeskrivning: Svedubergets sydsluttning, cirka 22 kilometer söder om Hede
Centrumkoordinater: N: 6900441 E: 426669 (SWEREF99 TM)
Fastighet: Del av Ransjö 6:3
Ägare: Holmens Bruk AB
Förvaltare: Länsstyrelsen Jämtlands län
Totalareal: 90 hektar, varav 80,3 hektar produktiv skogsmark

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Syftet med naturreservatet	3
Skälen för beslutet	3
Beskrivning av området	4
Föreskrifter	4
Skötselplan.....	7
Redogörelse för ärendet	7
Ärendets beredning	7
Synpunkter på förslaget till beslut	7
Länsstyrelsens bedömning	8
Förenlighet med andra intressen	8
Konsekvensutredning.....	9
Upplysningar	9
Bilagor.....	11

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärks på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara **Sveduberget**

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer i ett område av brandpräglad tallnurskog, vilket även inkluderar grandominerade svackor som i mindre utsträckning påverkats av brand.

Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom naturvårdsbränning samt genom att vidta åtgärder för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Brandpräglad tallskog med ett glest trädskikt, ett tunt humusskikt, gamla brandskadade träd samt torrakor och lågor i olika nedbrytningsstadier.
- Gamla, senvuxna och solexponerade aspar.
- Bark- och vedlevande mossor, svampar, lavar och insekter samt marklevande svampar och hålhäckande fåglar.

Beskrivning av området

Naturreservatet Sveduberget ligger i Härjedalens kommun cirka 22 kilometer syd om Hede samt cirka 17 kilometer nordväst om Linsell och angränsar till den södra delen av Sonfjällets nationalpark.

Området utgörs av en kuperad sydsluttning och skogen är till största delen brandpräglad och talldominerad med en markvegetation som främst utgörs av olika ristyper, ibland med inslag av renlavar och fönsterlav. Skogen är gammal och hyser vissa naturskogskaraktärer trots att området är starkt påverkat av dimensionsavverkning. Områdets högsta naturvärde består av den relativt rikliga förekomsten av gamla tallar vilka oftast har brandljud. Mängden torrakor och lågor är mer måttlig, men högre avverkningsstubbar och grova lämnade toppar och grenar utgör ett tillskott till den naturligt skapade döda veden.

Naturreservatet delas på mitten av en djupt nedskuren bäckdal som helt domineras av gran. Granskogen är bitvis både grov och högvuxen, men det är relativt ont om såväl död ved som riktigt gamla träd. Öster om den centrala bäckdalen finns några små men djupa gransvackor som inte håller någon bäck. Dessa är örtrika och hyser förutom storvuxna granar även några grövre aspar och sälgar. Asp förekommer även relativt frekvent i den östra delen av naturreservatet. Dessa är generellt gamla, senvuxna och solexponerade, vilket gör dem till intressanta livsmiljöer för ovanliga insekter och kryptogamer.

En mer omfattande beskrivning finns i skötselplanen, bilaga 4.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro eller spång,
2. utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning,
3. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
4. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
5. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
6. framföra motordrivet fordon i terräng,
7. dika, kulvertera dike, dämma, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,
8. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
9. införa för området främmande växt- eller djurart,
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringsämnen,
11. placera ut saltstenar i anslutning till källor och fuktig-blöt mark.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

12. uppföra jakttorn.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisning,
2. uppsättning och underhåll av informationstavla vid plats som markeras på karta, bilaga 1b,
3. underhåll av led enligt karta, bilaga 1b,
4. naturvårdsbränning i hela naturreservatet samt anläggande av mineraljordssträngar för brandavgränsning, transport av bränningsutrustning med motorfordon och dylikt för att kunna genomföra åtgärden,

5. undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte,
6. borttagning av främmande arter genom mekaniska metoder.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. plocka och samla in arter av olika slag, med undantag av bär och matsvamp,
2. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
3. göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved,
4. elda, annat än med medhavd ved,
5. framföra motordrivet fordon i terräng.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b) att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel enligt undantag i terrängkörningsförordningen (1978:594),
- c) att framföra motordrivet fordon i räddningstjänst och vid sjukfall,
- d) statliga tjänstemän att framföra motordrivet fordon i tjänsteärende,
- e) jakt och fiske,
- f) underhåll av befintligt jakttorn eller att på samma plats ersätta ett gammalt jakttorn med ett nytt,
- g) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med motordrivet fordon på fastmark,
- h) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med lättare (<400 kg) bandgående fordon på våtmark, eller med terrängskoter på väl tjälad och snötäckt mark,
- i) normalt underhåll av befintlig väg som markeras på karta, bilaga 1b. Innebörden av normalt underhåll av väg förklaras i bilaga 3.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

Länsstyrelsen beslöt 2011 att föreslå Sveduberget som Naturreservat, vilket Naturvårdsverket godkände samma år. Lantmäteriet mätte in områdets gränser under 2012 samt utförde en fastighetsutredning under 2013.

Uppdraget att värdera objektet har utförts av en auktoriserad konsultfirma. Värderingen slutfördes 2016 och i början av 2017 träffades överenskommelse om intrångsersättning med markägaren Holmens Bruk AB. Förhandlingen sköttes av Naturvårdsverket. Under 2017 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om naturreservat. Markägare, ägare av särskild rätt inom området, berörd sameby samt ett flertal berörda myndigheter och intresseorganisationer fick möjlighet att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Fyra yttranden inkom under remisstiden, varav två utan erinran.

Sametinget anser att det i syftet ska tilläggas att behovet av områden för den samiska kulturen ska tillgodoses inom ramen för bevarande av biologisk mångfald och naturmiljöer. Länsstyrelsen kan inte bemöta detta då ett område kan förklaras som naturreservat enbart i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet (7 kap. 4 § miljöbalken). Föreskrifterna i naturreservatet hindrar dock inte samisk markanvändning. Renskötsel ska därmed fortsatt kunna bedrivas inom naturreservatet.

Statens geologiska undersökning inkom med kompletterande information om områdets geologi samt synpunkten om att reservatets syfte bör inkludera områdets geologiska värden. Länsstyrelsen har lagt till information om geologin i skötselplanen, men kan inte tillmötesgå synpunkten om att inkludera de geologiska värdena i syftet till följd av samma anledning som ovan.

Länsstyrelsens bedömning

Området utgörs huvudsakligen av ett stort urskogsartat tallskogsområde som visserligen inte på egen hand överskrider den nedre gränsen på 100 hektar för att klassas som en prioriterad naturtyp i den Nationella strategin för formellt skydd av skogsmark. Då områdets storlek ändå närmar sig 100 hektar och samtidigt gränsar till Sonfjällets nationalpark med stora arealer liknande tallskog bedömer Länsstyrelsen ändå att naturreservatets skogsmark bör klassas som en prioriterad naturtyp. Trots att det skett en plockhuggning i området hyser det vissa viktiga urskogsstrukturer främst i form av de många gamla tallarna. Även om förekomsten av stående torrakor och liggande död ved är mer måttlig så utgör de ändå mycket värdefulla substrat som i det närmaste saknas i det brukade skogslandskapet. Området är tydligt brandpräglad och är behov av upprepade bränder för att behålla sina naturvärden. Tack vare områdets storlek och förhållandevis bra brandgränser är området lämpligt att förvalta genom återkommande naturvårdsbränningar. Områdets förväntat höga värde för det rörliga friluftslivet är också ett argument för områdets bevarande.

För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skadas. Länsstyrelsen har bedömt att området därför bör förklaras som naturreservat.

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Levande skogar*, *Ett rikt växt- och djurliv* samt *Storslagen fjällmiljö*.

Förenlighet med andra intressen

Naturreservatet ingår i område av riksintresse för rennäring (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken). För att värna riksintresset för rennäring ska särskild hänsyn tas till renbetet. Att skogsmarken, i och med bildande av naturreservat, skyddas mot avverkning bedöms ha en positiv inverkan för renbetet på landskapsnivå. Naturreservatets förvaltningsinriktning med naturvårdsbränning är sannolikt en förutsättning för gott bete på lång sikt. På kort sikt, däremot, försämras betet efter bränning. I samband med framtagande av bränningsplan ska därför samråd med berörd sameby ske.

Naturreservatet ingår även i riksintresseområden för friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken).

Gällande översiktsplan för Härjedalens kommun antogs 2004. Det aktuella området omfattas inte av någon specifik markanvändning eller fördjupad översiktsplan. Länsstyrelsen bedömer därmed att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten, Länstidningen samt Tidningen Härjedalen.

Länsstyrelsen i Jämtlands län är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån

vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas orörda.

Spontana bränder kan tillåtas inom naturreservatets gränser, i enlighet med aktuell strategi för naturvårdsbränning och spontana bränder i skyddade områden, framtagna av Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Enligt 3 kap. 9 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor har, efter en eventuell brand, ägaren eller nyttjanderättshavaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Behövs bevakning med hänsyn till risken för ny brand men kommer bevakningen inte till stånd, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

- hänsynsregler enligt 2 kap. 3§ miljöbalken,
- fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- hundhållning enligt 16§ i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter.

Beslut i detta ärende har fattats av biträdande länsråd Bengt-Åke Strömquist. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturvårdschef Ruona Burman samt handläggare Moa Walldén, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Bengt-Åke Strömquist
(beslutande)

Moa Walldén
(föredragande)

Beslutet godkänns av beslutande, föredragande tjänsteman och av samtliga deltagande, digitalt via beslutsfunktionen i ärendehanteringssystemet.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

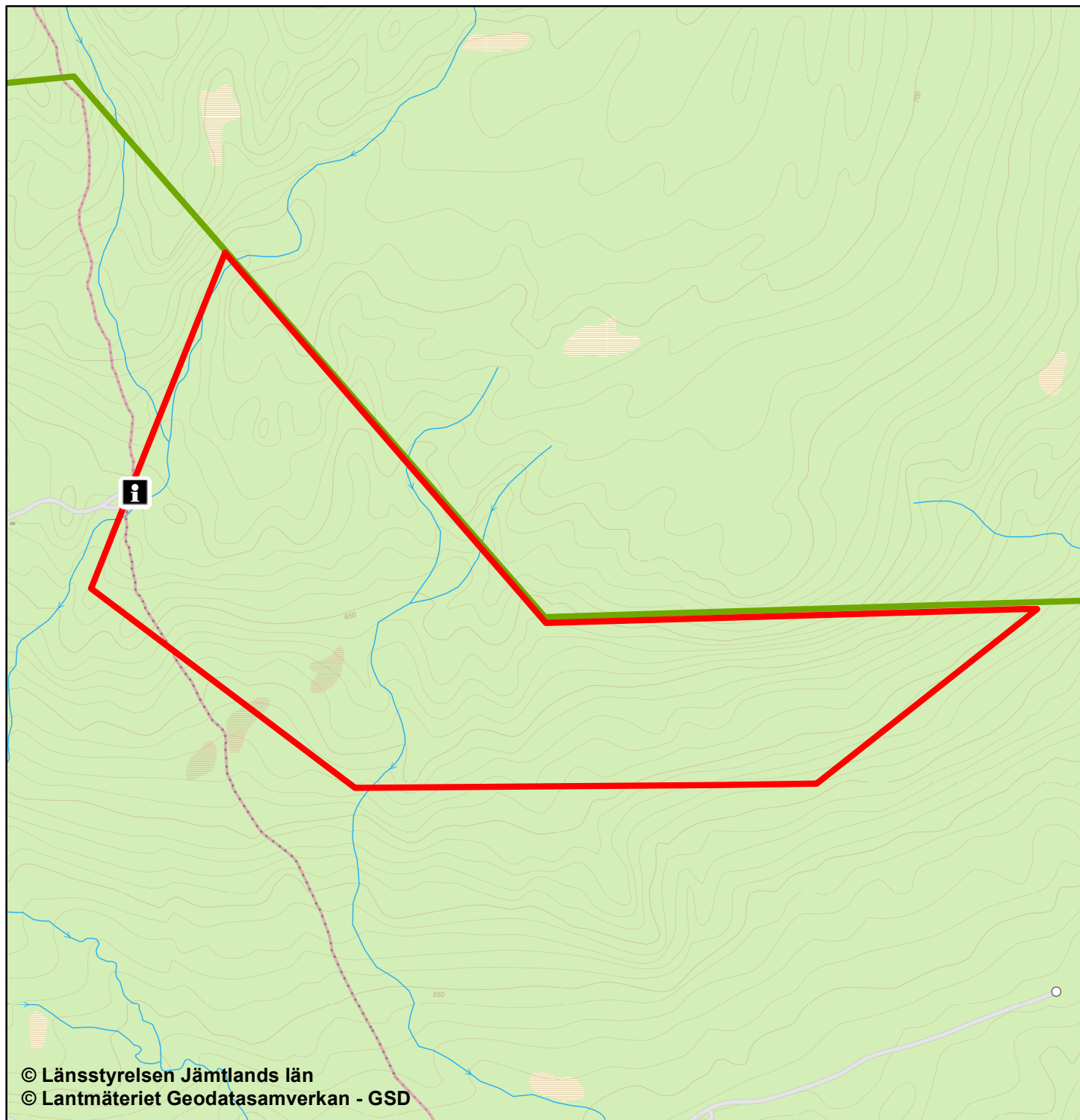
Bilagor

1. Beslutskarta
- 1b. Detaljkarta
2. Översiktskarta
3. Underhåll av väg
4. Skötselplan
- 4b. Skötselplankarta

Naturreservatet Sveduberget

Beslutskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

- Gräns för Sonfjällets nationalpark
- Gräns för naturreseptatet Sveduberget
- Informationstavla

0 500 m

Skala 1:12 000

Naturreservatet Sveduberget

Detalj-karta

- Gräns för naturreservatet Sveduberget
- Väg som får underhållas
- Led som får underhållas
- Informationstavla

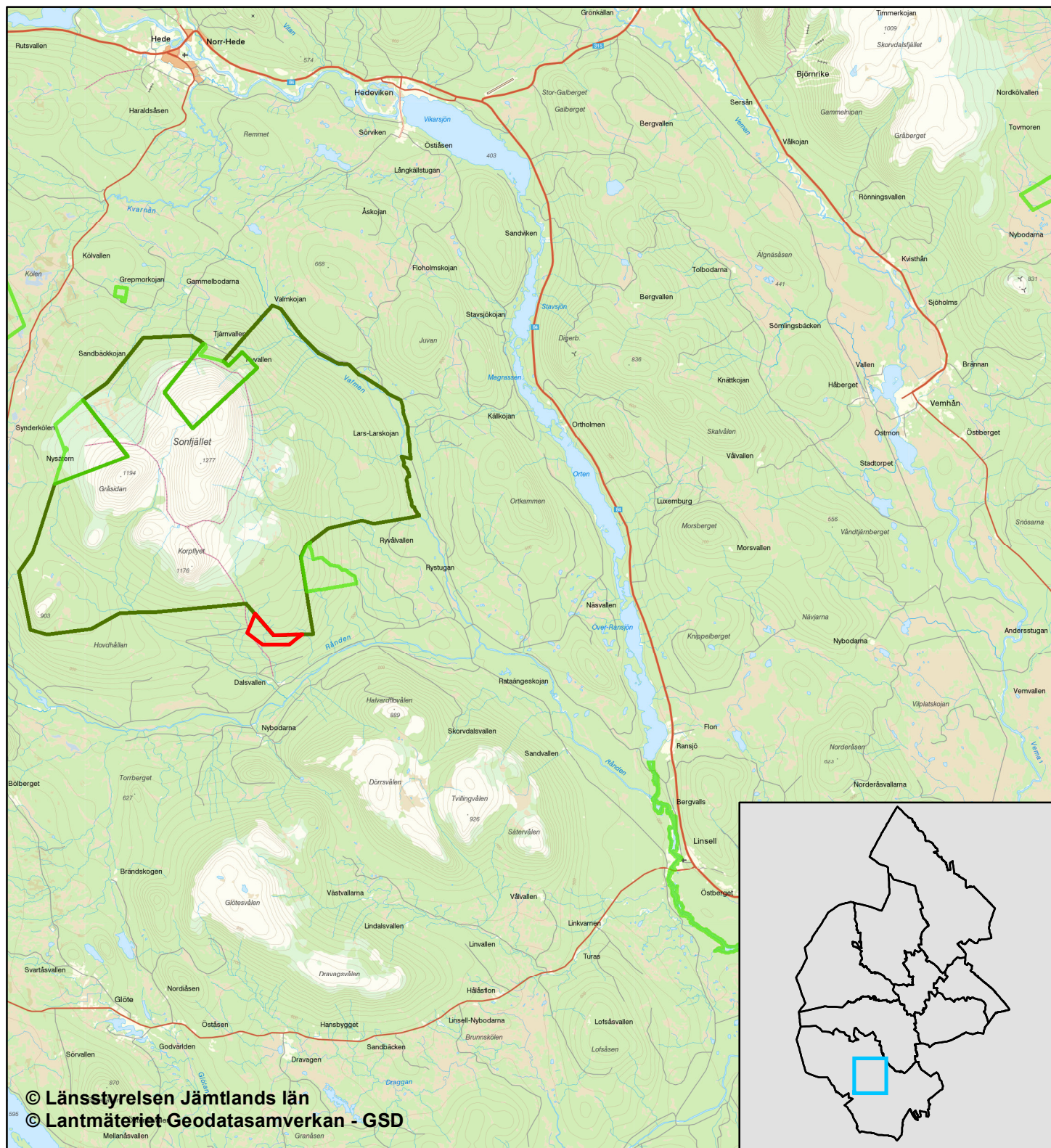
0 100 m

Skala (A4) 1:2 000

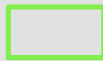
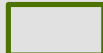

Naturreservatet Sveduberget Översiktskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

- Naturreservatet Sveduberget
- Övriga naturreservat
- Sonfjällets nationalpark

0

10 Km

Skala 1:200 000

N

Bilaga 3

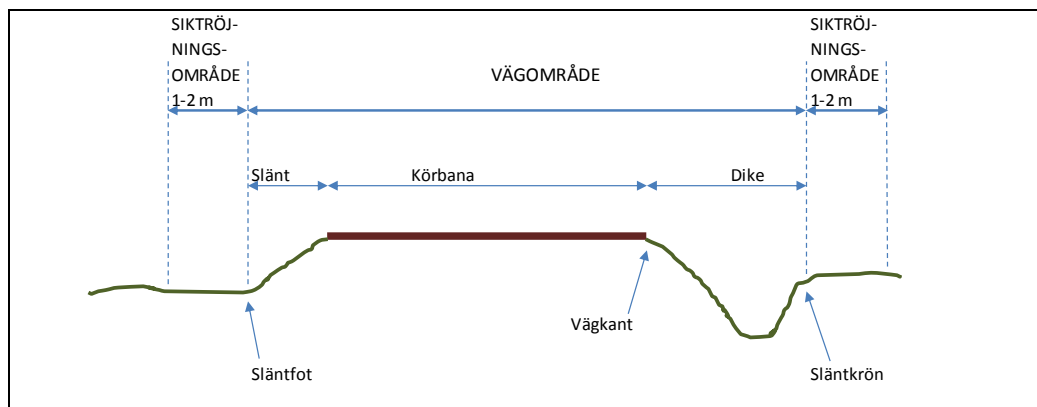
Underhåll av väg

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom till exempel dikning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det så kallade siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

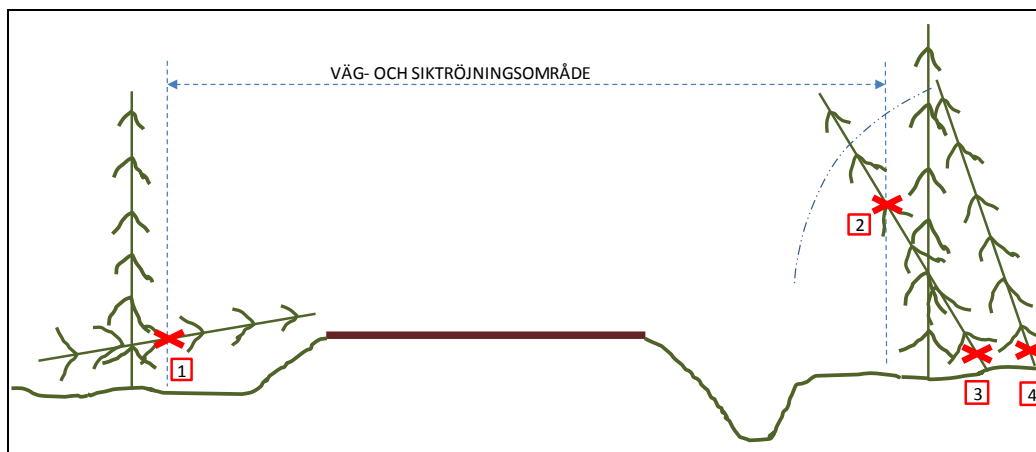
Inför större arbeten, till exempel efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, ska Länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa så kallade farliga kantträd med mera, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att markägaren får ta till vara de delar av fällda och/eller kapade träd, delar av träd med mera, som är inom väg- och siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, skall väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, det vill säga i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden med mera som naturreservatet syftar till att skydda.

Skötselplan för naturreservatet Sveduberget

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL.....	2
Syftet med naturreservatet	2
Beskrivning av naturreservatet.....	2
Administrativa data	2
Områdesbeskrivning.....	2
Prioriterade bevarandevärden	5
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP).....	5
PLANDEL.....	6
Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden	6
Skötselområde A – Brandpräglad barrblandskog (90 hektar).....	6
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden	7
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	7
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	8
Övriga uppgifter.....	8
Bränningsplan.....	8
Uppföljning	8
Tillsyn.....	8
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	8
Källförteckning	9

BESKRIVNINGSDDEL

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer i ett område av brandpräglad tallnaturskog, vilket även inkluderar grandominerade svackor som i mindre utsträckning påverkats av brand.

Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom naturvårdsbränning samt genom att vidta åtgärder för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Sveduberget
Län	Jämtland
Kommun	Härjedalen
Fastigheter	Del av Ransjö 6:3
Markägare	Holmens Bruk Aktiebolag
Areal	90 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län

Områdesbeskrivning

Landskap och läge

Naturreservatet Sveduberget ligger i Härjedalens kommun, 22 kilometer syd om Hede och angränsar till södra delen av Sonfjällets nationalpark. Naturreservatet är 90 hektar stort och är beläget längs Svedubergets sydsluttning.

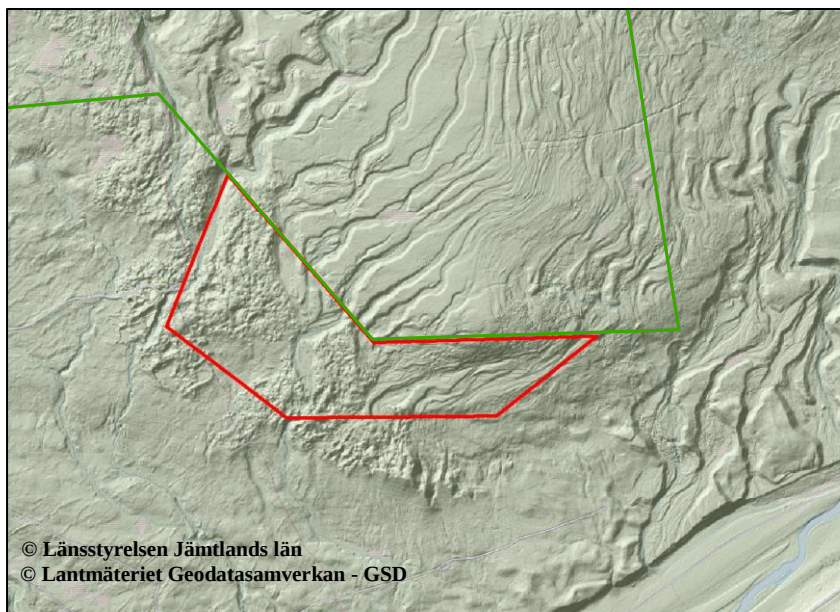
Geologiska förhållanden

Området kring Sveduberget och Sonfjället ligger i den naturgeografiska region som kallas ”Dalarnas och Härjedalens näringsfattiga område”. Berggrunden i och i anslutning till naturreservatet består av näringsfattigt och svårvittrat berg i form av Vemdalskvartsit. Jordarten är en oftast blockfattig moig morän. Området lutar kraftigt upp mot norr med en höjdskillnad på 120 meter, från en höjd av 580 meter över havet upp till 700 meter över havet vid gränsen mot Sonfjällets nationalpark. Sluttningen bryts av upprepade höjdryggar och

svackor. I flera av sänkorna rinner bäckar. I östra delen, upp mot nationalparksgränsen, reser sig en blockig bergsbrant. Marken är generellt näringsfattig men längs bäckarna och i de fuktigare sänkorna är näringstillgången något bättre.

Reservatsområdet sammanfaller till stor del med stora mängder sediment som avlagrats i samband med den omfattande smältvattendränningen och erosionen som skett i en serie smältvattenrännor; successivt allt längre ner utefter Sonfjällets sidor och som visar inlandsisens uttunning under isavsmältningen. Just i gränsen mellan nationalparken och naturreservatet övergår dränningen i delta- och kameslika avlagringar.

Höjds-kuggningsmodell som tydliggör landskapets terrängformer.

Skogen

Skogen är till allra största delen brandpräglad och talldominerad, med en markvegetation som främst utgörs av olika ristyper, ibland med inslag av renlavar och fönsterlav. Skogen är gammal och hyser vissa naturskogskaraktärer trots att området är påverkat av dimensionsavverkning. Områdets högsta naturvärde består av den relativt rikliga förekomsten av gamla tallar vilka oftast har brandljud. Mängden torrakor och lågor är mer måttlig, men högre avverkningsstubbar och grova lämnade toppar och grenar utgör ett tillskott till den naturligt skapade döda veden.

I den östra delen är skogen generellt lågproduktiv och starkt talldominerad. Förutom den kraftiga bergsbranten finns ytterligare små blockrika fastmarksimpediment. Skogen är ofta gles och det sydvända läget ger en kraftig solexponering. Några små tätvuxna gransvackor förekommer dock. Tallskogen är i vissa områden nästan enskiktad med gles utspridda gamla tallar med brandljud. Fläckvis är dock mängden gamla tallar mycket större. Särskilt i kanten till några myrstråk växer enstaka tallar med två eller tre brandljud. Denna del karaktäriseras även av att det förekommer relativt gott om asp spritt i beståndet. Asparna är generellt gamla,

senvuxna och solexponerade, vilket gör dem intressanta livsmiljöer för ovanliga insekter och kryptogamer. Även spridda sälgar växer i området.

I den västra delen är skogen till största delen mer produktiv än i öster. Tallskogen är därför grövre och mer högvuxen, samtidigt som graninblandningen är relativt stor. Särskilt i ett område, ungefär i mitten av denna västra del, växer gott om mycket gamla och högvuxna tallar som böjer sig i svaga bågar på ett karaktäristiskt gammeltallvis. I den övre delen av området blir skogen mindre produktiv och liknar då den i västra delen. I söder ligger en trädklädd myr med gott om gamla krumma tallar. I övre delen finns en äldre avverkningsyta som fortsätter in på nationalparksidan. Inom denna del finns såväl en bäck som några myrstråk och på den avverkade fastmarken har gott om gamla frötallar lämnats, så området hyser fortfarande vissa naturvärden trots ingreppet. Föryngringen har varit mycket dålig, men de senaste åren har det börjat komma upp lite fler tallplantor.

Naturreseptatet delas på mitten av en djupt nedskuren bäckdal som helt domineras av gran. Granskogen är bitvis både grov och högvuxen, men det är relativt ont om såväl död ved som riktigt gamla träd. Särskilt den södra delen av svackan är tydligt örtrik. En liknande djupt nedskuren bäckdal utgör naturreseptatets gräns mot väster. Denna svacka har något lägre naturvärden än den förra och inkluderas främst då den kan fungera som naturlig brandgräns vid planerade naturvårdsbränningar. Öster om den centrala bäckdalen finns några små, men djupa gransvackor som inte håller någon bäck. Dessa är örtrika och hyser förutom storvuxna granar även några grövre aspar och sälgar.

Kulturhistoria

Den mest påtagliga kulturlämningen i området är alla stubbar och avsågade toppar och grenar som minner om plockhuggningsepoken kring förra sekelskiftet. I övrigt är mycket lite känt om områdets kulturhistoria. Närheten till Dalsvallen, som brukats som fäbod, innebär med största sannolikhet att skogen, och då särskilt de örtrika gransvackorna, har betats av tamboskap. Visst uttag av husbehovsvirke har troligtvis också gjorts.

Modern påverkan

Skogsbruket står i det närmast helt för den sentida påverkan i området och dess närmaste omgivning. Denna påverkan har resulterat i kalhyggen/ungskogar och nya skogsbilvägar. En röjd och uppmärksammad gångstig passerar områdets västligaste del. Förutom detta så har även den relativt nya gränsen mot Sonfjällets nationalpark, vilken utgör reservatsförslagets gräns mot norr, huggits och röjts upp till en bred gränsgata.

Naturvårdsarter

Den gamla tallskogen har betydelse för många mykorrhizzabildande marksvampar av vilka bland annat skrovlig taggsvamp (*Sarcodon scabrosus*) (NT), svart taggsvamp (*Phellodon niger*) (NT), blå taggsvamp (*Hydnellum caeruleum*) (NT), orange taggsvamp (*Hydnellum aurantiacum*) (NT), dropptaggsvamp (*Hydnellum ferrugineum*) och skarp dropptaggsvamp (*Hydnellum peckii*) är observerade i området. Troligen utgör området även en viktig livsmiljö för många insekter, lavar och vedsvampar som är beroende av gamla levande och döda tallar, men inga sådana arter finns ännu registrerade i området. Det solvarma läget gör området extra intressant för flera ovanliga arter som skulle kunna förväntas i området. Inte heller har några

arter knutna till de gamla, senvuxna och solexponerade asparna registrerats, trots att det är ett mycket intressant substrat för många arter. På sälj finns dock såväl lunglav (*Lobaria pulmonaria*) (NT) som dofticka (*Haploporus odoratus*) (VU). Precis utanför gränsen i väster har den ovanliga och brandgynnade skalbaggen avlång dubbelklobagge (*Stenotrachelus aeneus*) hittats. Få intressanta arter knutna till gran är registrerade i området men i en av de örtrika gransvackorna växer fjällfotad musseron (*Tricholoma squarrulosum*) (VU). Bland observerade fåglar i området kan nämnas lavskrika (*Perisoreus infaustus*) och tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*) (NT).

Rödlistade arter kategoriserade enligt ArtDatabanken 2015: VU = sårbar, NT = nära hotad.

Rennäring

Området där naturreservatet är beläget nyttjas för renskötsel och utgör kärnområde av riksintresse för rennäring (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken). Naturreservatet ligger inom område för vinterland samt för uppsamling av renar.

Friluftsliv

Området nyttjas frekvent för jakt och en jaktstuga ligger precis utanför reservatets västra gräns. I övrigt passerar en uppmärkt och välanvänd skid- och vandringsled naturreservatet, vilken utgår från Dalsvallen och utgör en viktig entré till Sonfjällets nationalpark söderifrån. Som naturreservat i anslutning till Sonfjällets nationalpark kommer området att få en naturlig del i det utvecklade friluftsliv som kretsar kring nationalparken.

Prioriterade bevarandevärden

- Brandpräglad tallskog med ett glest trädskikt, ett tunt humusskikt, gamla brandskadade träd samt torrakor och lågor i olika nedbrytningsstadier.
- Gamla, senvuxna och solexponerade aspar.
- Bark- och vedlevande mossor, svampar, lavar och insekter samt marklevande svampar och hålhäckande fåglar.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP)

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer. Inga sådana arter eller livsmiljöer är i dagsläget kända inom naturreservatet. Om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden

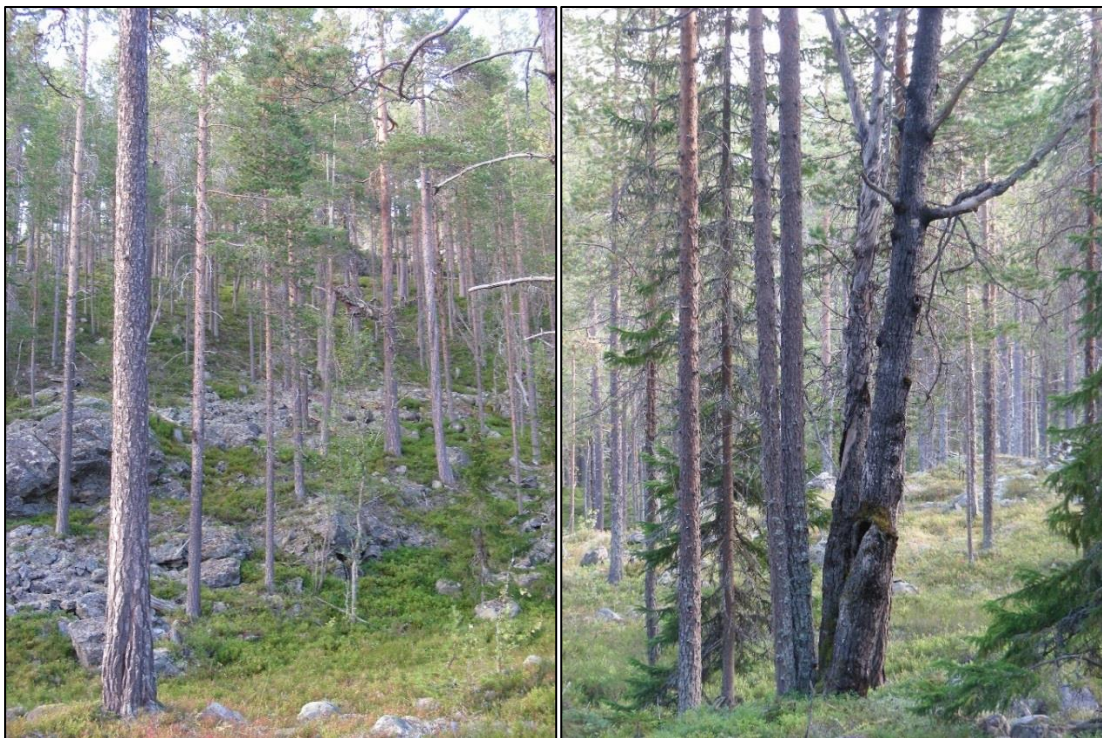
Skötselområde A – Brandpräglad barrblandskog (90 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet består av en brandpräglad barrblandskog dominerad av tall. För att bibehålla sina höga naturvärden är området i behov av upprepade bränder. Naturreservatet utgör ett och samma skötselområde (skötselområde A), men har delats in i två delområden med avseende på skogens behov av bränning.

Område A1 är 36 hektar och består av en talldominerad, gammal skog med delvis grova tallar samt med inslag av gran. Detta område bör prioriteras för naturvårdsbränning framför delområde A2.

Område A2 är 54 hektar och består av en äldre, relativt homogen och klen tallskog. I östra delen är marken mer lågproduktiv och blockrik. Här finns också intressanta lövförekomster såsom grova aspar och sälgar. I nordöstra delen finns en rasbrant.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av urskogsartad talldominerad barrskog. Skötselområdets struktur och sammansättning ska vara tydligt präglad av brand och branden ska ha en roll i områdets fortsatta utveckling. I perioder efter brand/bränning är delområden öppna och präglade av

betydande mängder död ved. I senare stadier efter brand är områdena mer slutna. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter, främst inom artgrupperna vedsvampar, vedlevande insekter och hackspettar. I den östra delen av naturreservatet ska det finnas en betydande förekomst av gamla, grova lövträd och grov ved av löv. Omkring hälften av de grova lövträden ska stå ljust och öppet och erbjuda gynnsamma livsmiljöer för ljus- och värmegynnade mossor, lavar och insekter.

Arealen brandpräglad barrblandskog ska vara 90 hektar.

Skötselåtgärder

- Naturvårdsbränning. Genomförs enligt upprättad bränningsplan (definieras under "Övriga uppgifter"). Vid bränningsplanering bör möjligheterna att skydda befintliga lövvärden i östra delområdet utredas.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Området nyttjas frekvent för jakt och en välanvänd skid- och vandringsled passerar naturreservatets västra del. Leden utgår från Dalsvallen och går norrut genom naturreservatet och in i den södra delen av Sonfjällets nationalpark. Genom att Sveduberget ges naturreservatsstatus kommer områdets höga natur- och friluftslivsvärden bli mer kända, vilket kan innebära ett förändrat besöksstryck samt öka dess betydelse för friluftslivet.

Bevarandemål

I anslutning till naturreservatet ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet.

Skötselåtgärder

- Informationstavla för naturreservatet sätts upp vid områdets entré.
- Underhåll av skid-/vandringsled.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser	1	Inom 1 år	Återkommande vid behov
A1	Naturvårdsbränning	1	Enligt av förvaltare upprättad bränningsplan	Enligt av förvaltare upprättad bränningsplan
A2	Naturvårdsbränning	2	Enligt av förvaltare upprättad bränningsplan	Enligt av förvaltare upprättad bränningsplan
Friluftsliv	Uppsättning av en informationstavla	1	Inom 1 år	Engångsåtgärd
Friluftsliv	Underhåll av vandringsled	1	Vid behov	Löpande

Övriga uppgifter

Bränningsplan

Syftet med en bränningsplan är bland annat att tydligt redovisa bränningsområdets avgränsning (geografiskt och i terrängen), beskriva kvalitativa mål med bränningen ur naturvårdessynpunkt samt att tydliggöra bränningens planering ur säkerhetssynpunkt. I samband med bränningsplaneringen ska samråd med berörd sameby ske.

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan och beslutas om separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

- Härjedalen kommun 2004. Översiktsplan för Härjedalens kommun.
- Lundqvist, J, 1969: Jordartskarta över Jämtlands län, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr: Ca 45
- Länsstyrelsen i Jämtlands län 2012. Strategi för naturvårdsbränning och spontana bränder i skyddade områden i Jämtlands län 2012-2021. Diariennr. 511-3838-2012.
- Naturvårdsverket 2005. Naturvårdsbränning. Vägledning för brand och bränning i skyddad skog. Naturvårdsverkets Rapport 5438.
- Naturvårdsverket 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av brandinsekter i boreal skog. Naturvårdsverket rapport 5610.
- Naturvårdsverket 2008. Planering av naturreservat – vägledning för beskrivning, indelning och avgränsning. Naturvårdsverkets Rapport 5788.
- Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.
- Naturvårdsverket 2010. Åtgärdsprogram för hotade arter på asp i Norrland. Naturvårdsverket rapport 6393.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket 2013. Åtgärdsprogram för skalbaggar på nyligen död tall, 2015-2018. Naturvårdsverket rapport 6599.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005, reviderad 2017. Nationell strategi för formellt skyddad skog.
- Sveriges Geologiska Undersökning 1984. Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n.

Källor på internet

- Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. www.artportalen.se.
- Naturvårdsverket. Vägledningar för arbetet med att bilda naturreservat. <http://naturvardsverket.se/sv/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddade-omraden/Process-att-bilda-naturreservat/#planera>
- Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382
- Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper och objekt med naturvärden. Skogsdataportalen <http://skogsdataportalen.skogsstyrelsen.se/Skogsdataportalen/>
- Skogsstyrelsen. Signalarter. www.skogsstyrelsen.se/Myndigheten/Skog-och-miljo/Biologisk-mangfald/Signalarter/
- Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Rödlister i Sverige. www.artfakta.se.

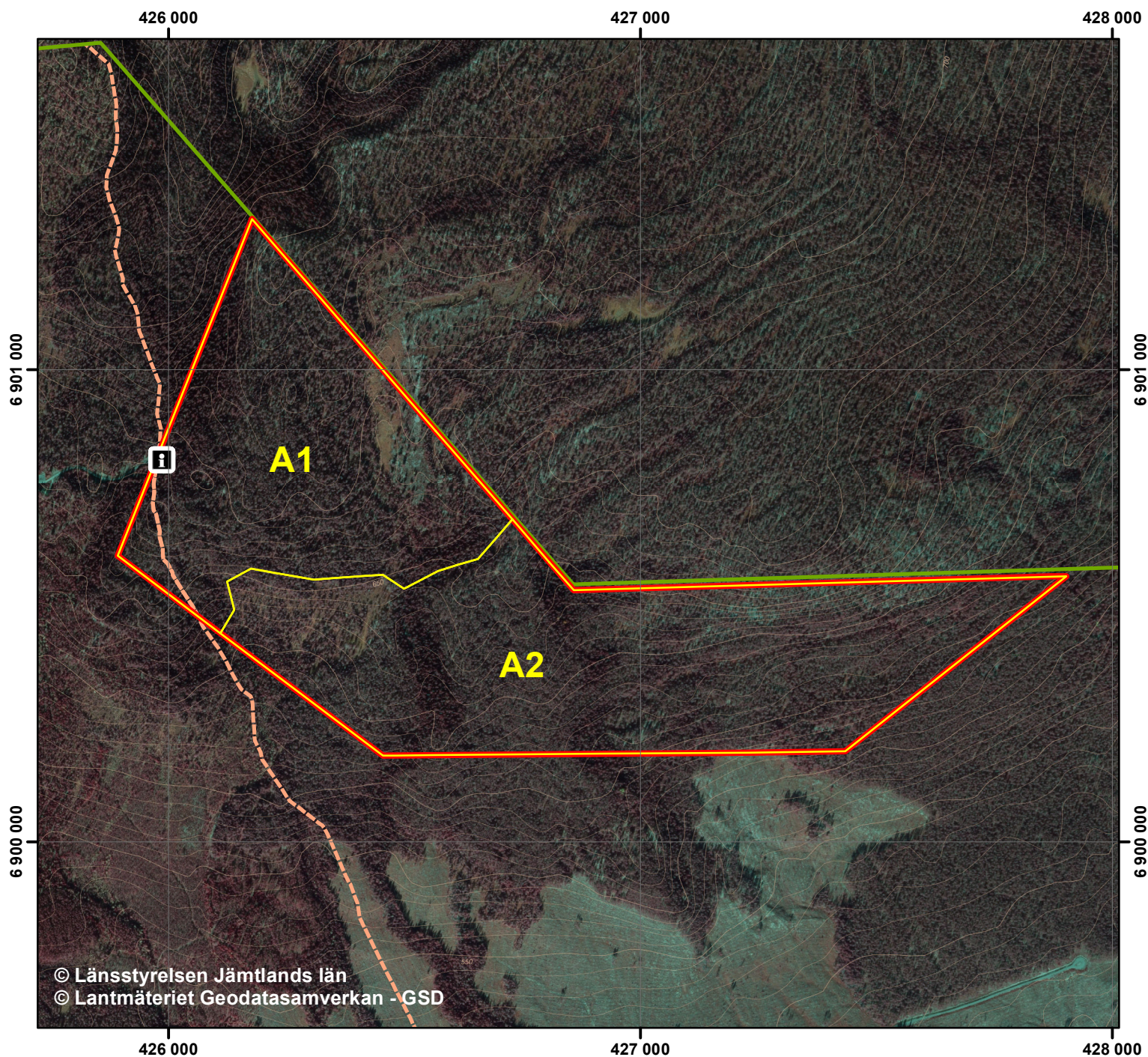
Ej tryckta källor

- Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsens artdatabas.
- Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsen naturvärdesinventeringar.

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län.

Naturreservatet Sveduberget Skötselplankarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

- Gräns för Sonfjällets nationalpark
- Gräns för naturreservatet
- Gräns för delområden vid naturvårdsbränning
- Vandringsled
- Informationstavla

0 500 m

Skala (A4) 1:12 000

